

РЕСПУБЛИКАЛЫҚ «ДАРЫН» ҒЫЛЫМИ-ТӘЖІРИБЕЛІК ОРТАЛЫҒЫ
ҚҰҚЫҚТАНУ НЕГІЗДЕРІНЕН ОБЛЫСТЫҚ ОЛИМПИАДА-2023

11 сынып

I-тур – тестілеу (25 тест). Әрбір дұрыс жауап 2 (екі) балмен бағаланады. Дұрыс жауаптар 100% болғанда ең жоғарғы балл 50 бірлікті құрайды.

I-турды өткізу уақыты – 60 мин.

Тест парағында түзетулер мен өзгертулерге жол берілмейді (дұрыс немесе бұрыс жауапты белгілеу), бұлай болған жағдайда жауап дұрыс деп танылмайды.

Барлық сынып оқушыларының жұмыстарын рәсімдеуге қойылатын жалпы талаптар.

1. Тестілеу барысында қатысушыларға келесі үлгіде жасалған тест тапсырмалары бар парақтар мен олардың жауаптары бар парақтар беріледі:

Тест нөмірі	А нұсқасы	В нұсқасы	С нұсқасы	Д нұсқасы	Е нұсқасы
1-ші	-	+	-	-	-

Олимпиада қатысушысының пікірінше дұрыс жауап тұрған тиісті бағанға «+» белгісі, ал қалған бағандарға – сызығы қойылады.

Түзетулер мен сызып тастаулар бар бағандарды қазылар алқасы бір жақты емес жауап деп таниды және дұрыс жауаптарды есептеу барысында назарға алмайды.

1. Жер және оның қойнауы, су көздері, өсімдіктер мен жануарлар дүниесі, басқа да табиғи ресурстар кімдерге тиесілі?

- A. халыққа
- B. мемлекетке
- C. мемлекеттік ұйымдарға
- D. қоғамдық орындарға
- E. ұйымдарға

2. ҚР Конституциясында өлім жазасына

- A. тыйым салынады
- B. рұқсат
- C. қарастырылмаған
- D. ерекше жағдайларда
- E. ауыр қылмыс жасағанда

3. Жер, ата заңда, сондай-ақ заңда белгіленген негіздерде, шарттар мен шектерде :

- A. жеке меншікте де болуы мүмкін
- B. тек мемлекеттік меншікте
- C. қарастырылмаған
- D. үлестік меншікте
- E. ортақ меншікте

4. Қазақстан Республикасы Президентінің өкілеттігін өзіне қабылдаған адам Республика Президентінің өкілеттігін қабылдаған күнінен бастап

- A. бір ай ішінде ант береді
- B. екі ай ішінде

- C. үш ай ішінде
- D. төрт ай ішінде
- E. алты ай ішінде

5. Сенаттың он депутатын, оның ішінде бесеуін кімнің ұсынысы бойынша Республика Президенті тағайындайды.

- A. ҚР Үкіметінің
- B. Қазақстан халқы Ассамблеясының
- C. ҚР сотының
- D. әкімшіліктердің
- E. әкімдердің

6. Мәжіліс конституциялық заңда белгіленген тәртіппен аралас сайлау жүйесі бойынша: біртұтас жалпыұлттық сайлау округінің аумағы бойынша пропорционалды өкілдік ету жүйесі бойынша, сондай-ақ бірмандаттық аумақтық сайлау округтері бойынша сайланатын қанша депутаттан тұрады

- A. тоқсан сегіз
- B. сексен сегіз
- C. алпыс сегіз
- D. жетпіс сегіз
- E. алпыс бес

7. Республика Президентінің қарсылығын туғызған заңдар немесе заңның баптары бойынша қарсылықтар жіберілген күннен бастап қанша мерзімде қайталап талқылау мен дауысқа салуды жүргізеді

- A. үш ай мерзімде
- B. екі ай мерзімде
- C. бір ай мерзімде
- D. бес ай мерзімде
- E. жарты ай мерзімде

8. Мәжілістің депутаттарын сайлау қалай жүзеге асырылады

- A. Жалпыға бірдей, тең және төте сайлау құқығы негізінде жасырын дауыс беру арқылы
- B. Жалпыға бірдей, тең және төте сайлау құқығы негізінде ашық дауыс беру арқылы
- C. Жалпыға бірдей, тең сайлау құқығы негізінде жасырын дауыс беру арқылы
- D. тең және төте сайлау құқығы негізінде ашық дауыс беру арқылы
- E. Жалпыға бірдей, төте сайлау құқығы негізінде дауыс беру арқылы

9. Конституциялық Соттың қызметін айқындайтын ережелері қашан қолданысқа енгізілді?

- A. 2023 жылғы 1 қаңтардан бастап
- B. 2023 жылғы 1 ақпаннан бастап
- C. 2023 жылғы 10 қаңтардан бастап
- D. 2023 жылғы 15 қаңтардан бастап
- E. 2023 жылғы 12 қаңтардан бастап

10. Конституциялық Сот Конституцияда бекітілген адамның және азаматтың құқықтары мен бостандықтарын қозғайтын нормативтік құқықтық актілердің Республика Конституциясына сәйкестігін кімнің өтініші бойынша қарайды

- A. құқық комиссиясының
- B. адам құқығы комиссиясының
- C. адам құқықтары жөніндегі уәкілдің
- D. орталық атқарушы органның
- E. жергілікті атқарушы органның

11. Азаматтардың Конституциялық Сотқа жүгіну тәртібі мен шарттары:

- A. конституциялық заңда айқындалады
- B. жергілікті заңда
- C. шарттарда
- D. келісімдерде
- E. мәмілелерде

12. Конституциялық Соттың судьяларын өздерінің өкілеттігі мерзімі ішінде:

- A. тұтқынға алуға, күштеп әкелуге, оған сот тәртібімен белгіленетін әкімшілік жазалау шараларын қолдануға, қылмыс үстінде ұсталған немесе ауыр қылмыстар жасаған реттерді қоспағанда, Парламенттің келісімінсіз қылмыстық жауапқа тартуға болмайды
- B. тұтқынға алуға, күштеп әкелуге, оған сот тәртібімен белгіленетін әкімшілік жазалау шараларын қолдануға, қылмыс үстінде ұсталған немесе ауыр қылмыстар жасаған реттерді қоспағанда, Парламенттің келісімінсіз қылмыстық жауапқа тартуға болады
- C. тұтқынға алуға, күштеп әкелуге, оған сот тәртібімен белгіленетін әкімшілік жазалау шараларын қолдануға, қылмыс үстінде ұсталған немесе ауыр қылмыстар жасаған реттерді қосқанда, Парламенттің келісімінсіз қылмыстық жауапқа тартуға болады
- D. қылмыс үстінде ұсталған немесе ауыр қылмыстар жасаған реттерді қосқанда, Парламенттің келісімінсіз қылмыстық жауапқа тартуға болады
- E. Парламенттің келісімінсіз қылмыстық жауапқа тартуға болады

13. Қазақстан Республикасы Президентінің жақын туыстары мемлекеттік саяси қызметшілердің, квазимемлекеттік сектор субъектілері басшыларының қызметтерін атқаруға:

- A. заңда анықталмаған
- B. құқығы бар
- C. алдын ала ескерту керек
- D. ескертусіз
- E. хақысы жоқ

14. Егер Конституцияда өзгеше көзделмесе, заңдар қалай мақұлданады?

- A. Палаталар депутаттарының жалпы санының көпшілік даусымен заңдарды Мәжіліс қабылдайды, Сенат мақұлдайды
- B. Палаталар депутаттарының даусымен заңдарды Мәжіліс қабылдайды, Сенат мақұлдайды

- C. Сенат мақұлдайды
- D. Мәжіліс қабылдайды, Сенат мақұлдайды
- E. Сенат қабылдайды

15. Еріксіз түрде қандай жағдайда еңбекке жол беріледі?

- A. қылмыстық немесе әкімшілік құқық бұзушылық жасауға кінәлі деп тану туралы сот актісінің негізінде не төтенше жағдайда немесе соғыс жағдайында ғана жол беріледі
- B. әкімшілік құқық бұзушылық жасағанда жол беріледі
- C. қылмыстық немесе әкімшілік құқық бұзушылық жасауға кінәлі деп тану туралы сот актісінің негізінде не төтенше жағдайда немесе соғыс жағдайында ғана жол беріледі
- D. әкімшілік құқық бұзушылық жасаған жағдайында ғана жол беріледі
- E. қылмыстық жағдайда немесе соғыс жағдайында ғана жол беріледі

16. Мәжіліс депутаттары жалпы санының көпшілік даусымен қабылданған заң Сенатқа берілген соң қанша күнде қаралады?

- A. алпыс күннен асырылмай
- B. жетпіс күннен
- C. елу күннен
- D. отыз күннен
- E. жиырма күннен

17. Неше жасқа дейін, егер дәлелді себептер болса, жергілікті атқарушы органдар АХАЖ органдарына неке жасын қысқартуға құқық береді?

- A. 15 жас
- B. 16 жас
- C. 17 жас
- D. 13 жас
- E. дұрыс жауап жоқ

18. Төмендегі себептердің қайсысын неке жасын төмендетуге негізді деп санауға болады?

- A. жүктілік, босану
- B. қамауда болу
- C. бас бостандығынан айыру орындарында болу
- D. ұзақ іссапарға бару
- E. жоғарыда аталғандардың барлығы

19. Қайтыс болған азаматтың (мұра қалдырушының) мүлкін басқа адамға (мұрагерге) беру –

- A. қорғаншылық
- B. кепілдік
- C. сенімхат
- D. мұрагерлік
- E. қамқоршылық

20. Өз іс-әрекетімен құқықтар туғызу және міндеттер туындау заңмен танылған қабілеттілік –

- A. азаматтық қабілеттілік
- B. азаматтық қабілеттілік
- C. азаматтық-құқықтық қатынастар
- D. азаматтық құқық
- E. жоғарыда аталғандардың барлығы

21. Жоғарғы адам және билікке ерік идеясының авторы

- A. Ф.Ницше
- B. С.Кьеркегор
- C. К.Маркс
- D. О.Конт
- E. А.Шопенгауэр

22. Шығыс аристотелизмінің алғашқы өкілі

- A. Ибн-Рушд
- B. Әл-Газали
- C. Әл-Бируни
- D. Әл-Кинди
- E. Әл-Фараби

23. Неміс классикалық философиясын бастаушы

- A. Гете
- B. Фихт
- C. Шеллинг
- D. Маркс
- E. Кант

24. Қазақ ағартушыларының басты қарастырған мәселесі

- A. материалистік
- B. гуманизм
- C. метафизикалық
- D. иррационалдық
- E. телеологизм

25. Ш. Уалихановтың философиялық көзқарастарының бір бөлігі қамтиды

- A. онтологияны
- B. гносеологияны
- C. дін философиясын
- D. тарих философиясын
- E. аксиологияны

**РЕСПУБЛИКАНСКИЙ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКИЙ ЦЕНТР "ДАРЫН"
ОБЛАСТНАЯ ОЛИМПИАДА ПО ОСНОВАМ ПРАВОВЕДЕНИЯ-2023**

11 класс

I тур - тестирование (25 тестов). Каждый правильный ответ оценивается в 2 (два) балла. Максимальный балл составляет 50 единиц при наличии 100% правильных ответов.

Время проведения первого тура – 60 мин.

На тестовом листе не допускаются исправления и пометки (правки правильных или неправильных ответов), иначе ответ не будет засчитан как верный.

Общие требования к оформлению работ учащихся всех классов.

1. При проведении тестирования участникам выдаются листы с тестовыми заданиями и листы для ответа на них, выполненные по следующей форме:

Номер теста	вариант А	вариант В	вариант С	Вариант D	Вариант E
1-ый	-	+	-	-	-

В соответствующей графе, где на взгляд участника олимпиады содержится правильный ответ, ставится символ «+», в других графах – прочерки.

Графы, в которых имеются помарки и зачеркивания, воспринимаются жюри как неоднозначный ответ и не принимаются во внимание при подсчете правильных ответов.

1. Кому принадлежат земля и ее недра, водные источники, растительный и животный мир и другие природные ресурсы?

- A. народу
- B. государству
- C. государственным организациям
- D. общественным организациям
- E. организациям

2. Смертная казнь в Конституции Республики Казахстан:

- A. запрещено
- B. разрешено
- C. не предусмотрено
- D. в особых случаях
- E. при совершении тяжкого преступления

3. Земля, на основаниях, условиях и в пределах, установленных конституцией, а также законом:

- A. также может быть в частной собственности
- B. только в государственной собственности
- C. не предусмотрено
- D. в долевой собственности
- E. в общей собственности

4. Лицо, вступившее в полномочия Президента Республики Казахстан, со дня вступления в полномочия Президента Республики принимает присягу:

- A. в течение месяца
- B. в течение двух месяцев
- C. в течение трех месяцев
- D. в течение четырех месяцев
- E. в течение шести месяцев

5. Десять депутатов сената, в том числе пять, назначаются Президентом Республики по представлению:

- A. Правительства РК
- B. Ассамблея народа Казахстана
- C. Суд РК
- D. администрации
- E. акимов

6. Мажилис состоит издепутатов избираемых в порядке, установленном конституционным законом, по системе смешанных выборов: по системе пропорционального представительства на территории единого общегосударственного избирательного округа, а также по единому мандатные территориальные избирательные округа

- A. девяносто восемь
- B. восемьдесят восемь
- C. шестьдесят восемь
- D. семьдесят восемь
- E. шестьдесят пять

7. Со дня внесения возражений на законы или статьи закона, против которых возражает Президент Республики, проводятся повторное обсуждение и голосование:

- A. в течение трех месяцев
- B. в течение двух месяцев
- C. в течение одного месяца
- D. в течение пять месяцев
- E. через пол месяца

8. Как избираются депутаты мажилиса:

- A. Тайным голосованием на основе всеобщего, равного и мгновенного избирательного права
- B. Путем открытого голосования на основе всеобщего, равного и мгновенного избирательного права
- C. Тайным голосованием на основе всеобщего равного избирательного права.
- D. Открытым голосованием на основе равного и прямого избирательного права
- E. Путем голосования на основе всеобщего мгновенного избирательного права

9. Когда вступили в силу правила, определяющие деятельность Конституционного Суда?

- A. с 1 января 2023 г
- B. с 1 февраля 2023 г
- C. с 10 января 2023г
- D. с 15 января 2023 г
- E. с 12 января 2023г

10. Конституционный Суд проверяет соответствие нормативных правовых актов, затрагивающих права и свободы человека и гражданина, установленные Конституцией Республики по требованию:

- A. Юридической комиссии
- B. Комиссии по правам человека
- C. представителя по правам человека
- D. центрального исполнительного органа
- E. местного исполнительного органа

11. Порядок и условия обращения граждан в Конституционный Суд:

- A. определяется конституционным законом
- B. в местном законодательстве
- C. в договорах
- D. в соглашениях
- E. в сделках

12. Судьи Конституционного Суда в течение срока их полномочий:

- A. не может быть арестован, принудительно доставлен, подвергнут административным взысканиям, установленным в судебном порядке, привлечен к уголовной ответственности без согласия Парламента, за исключением случаев задержания на месте совершения преступления или тяжкого преступления.
- B. может быть арестован, принудительно доставлен, подвергнут административному взысканию, определенному в судебном порядке, привлечен к уголовной ответственности без согласия Парламента, за исключением случаев задержания на месте совершения преступления или тяжкого преступления.
- C. может быть арестован, принудительно приведен, подвергнут административным взысканиям, определенным в судебном порядке, привлечен к уголовной ответственности без согласия Парламента, в том числе застигнутые на месте совершения преступления или тяжкого преступления.
- D. могут быть привлечены к уголовной ответственности без согласия парламента, в том числе застигнутые с поличным или совершившие тяжкие преступления
- E. Может быть привлечен к ответственности без согласия Парламента

13. Близким родственникам Президента Республики Казахстан на должности государственных политических служащих, руководителей субъектов квазигосударственного сектора:

- A. не определено законом
- B. имеет право
- C. должно быть дано предварительное уведомление
- D. без предупреждения
- E. запрещено

14. Если Конституцией не предусмотрено иное, как принимаются законы?

- А. Законы принимаются Собранием и утверждаются Сенатом большинством голосов от общего числа депутатов Палат.
- Б. Законы принимаются Собранием и утверждаются Сенатом голосами депутатов Палат.
- С. Сенат одобряет
- Д. Совет принимает, Сенат утверждает
- Е. Сенат принимает

15. При каких обстоятельствах допускается принудительная работа:

- А. на основании судебного акта обвинительный приговор за уголовное или административное правонарушение допускается только в чрезвычайном или военном положении
- Б. Допускается при совершении административного правонарушения
- С. на основании судебного акта обвинительный приговор за уголовное или административное правонарушение допускается только в чрезвычайном или военном положении
- Д. допускается только в случае административного правонарушения
- Е. допускается только в уголовных делах или войне

16. Через сколько дней после внесения в Сенат закон принимается большинством голосов от общего числа рассмотренных депутатов?

- А. в течение шестидесяти дней
- Б. от семидесяти дней
- С. пятидесяти дней
- Д. от тридцати дней
- Е. от двадцати дней

17. До какого возраста, при наличии уважительных причин, органами местного самоуправления предоставляется право ЗАГСу снижать брачный возраст?

- А. до 15 лет
- Б. до 16 лет
- С. до 17 лет
- Д. до 13 лет
- Е. нет верного ответа

18. Какая из нижеперечисленных причин может быть признана уважительной для снижения брачного возраста?

- А. беременность, рождение ребенка
- Б. нахождение под стражей
- С. нахождение в местах лишения свободы
- Д. отъезд в длительную командировку
- Е. все перечисленное

19. Переход имущества умершего гражданина (наследодателя) к другому лицу (наследнику) это -

- А. поручительство

- В. попечительство
- С. опека
- Д. наследство
- Е. доверенность

20. Признанная законом способность своими действиями вызывать права и нести обязанности это -

- А. гражданская дееспособность
- В. гражданская правоспособность
- С. гражданское правоотношение
- Д. гражданское право
- Е. все перечисленное

21. Автор концепции существования в человеке двух начал - аполлоновского и дионисийского, идеи сверхчеловека и воли к власти

- А. Ф.Ницше
- В. С.Кьеркегор
- С. К.Маркс
- Д. О.Конт
- Е. А.Шопенгауэр

22. Первый представитель восточного аристотелизма

- А. Ибн-Рушд
- В. Аль-Газали
- С. Аль-Бируни
- Д. Аль-Кинди
- Е. Аль-Фараби

23. Немецкая классическая философия начинается с

- А. Фихте
- В. Шеллинга
- С. Маркса
- Д. Гете
- Е. Канта

24. Основная проблема представителей казахского просвещения

- А. материализм
- В. гуманизм
- С. метафизика
- Д. иррационализм
- Е. телеологизм

25. Философские взгляды Ш. Валиханова рассматриваются в контексте:

- А. онтологии
- В. гносеологии
- С. философии религии
- Д. философии истории
- Е. аксиологии